ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ : Σύσσωμος ο ελληνικός Τύπος απέναντι στις ψηφιακές πλατφόρμες

Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ ΚΑΙ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

Σύσσωμος ο ελληνικός Τύπος απέναντι στις ψηφιακές πλατφόρμες

Κωδικοποιημένα τα αποτελέσματα της Ημερίδας που οργάνωσε ο ΞΕΝΟΦΩΝ

- Τις επόμενες ημέρες **εκδίδεται η άδεια λειτουργίας του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ** ως Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης και Προστασίας Πνευματικών Δικαιωμάτων των δημοσιογράφων, όπως ανακοίνωσε η Υπουργός Λίνα Μενδώνη.
- **Το 71,2%** των Ελλήνων χρησιμοποιούν το διαδίκτυο **για ενημέρωση σε θέματα επικαιρότητας.** Είναι η δεύτερη δημοφιλέστερη αιτία χρήσης του ίντερνετ, στην Ελλάδα.
- **Το 61.50%** της πρώτης και της δεύτερης σελίδας των αποτελεσμάτων **της Google είναι δημοσιεύματα**.
- Στο **twitter, το 42,69% των συνδέσμων, είναι δημοσιεύματα**.
- Οι Έλληνες χρήστες του **Facebook**, από 18 έως 65 ετών, που

ενδιαφέρονται για ΜΜΕ φθάνουν το **1,5 εκ.** και αν διευρύνει κανείς τις σχετικές κατηγορίες ενδιαφερόντων, ο αριθμός αυτός εκτινάσσεται στα **3,6 με 4,3 εκ.**.

- Το ποσοστό που καταλαμβάνει το ειδησεογραφικό περιεχόμενο στο συνολικό όγκο του περιεχομένου που διακινείται στο διαδίκτυο πρέπει, σύμφωνα με δημοσιογράφους και εκδότες, να είναι **σημαντικό κριτήριο για τις αμοιβές που θα αποδώσουν οι πλατφόρμες** ώστε να εξισορροπηθεί το «χάσμα αξίας» (value gap) που προκαλείται από την διάθεση πνευματικών έργων με σκοπό το κέρδος.
- Η Google αναγνωρίζει ότι τα έσοδα της πλατφόρμας από το ειδησεογραφικό περιεχόμενο **δεν είναι καθοριστικός παράγοντας στη διαπραγμάτευση για τον καθορισμό των αμοιβών** και ότι το πρόγραμμα News Showcase δεν σχετίζεται με αμοιβές για πνευματικά δικαιώματα.
- Οι παράγοντες της ενημέρωσης, δημοσιογράφοι και εκδότες, **βρίσκουν πεδίο επικοινωνίας και κοινής έκφρασης απέναντι στις πλατφόρμες** που επιδιώκουν να περιορίσουν δραματικά τις αμοιβές τις οποίες οφείλουν ως πνευματικά και συγγενικά δικαιώματα.
- Οι 16 Οργανισμοί Συλλογικής Διαχείρισης πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων **εισέπραξαν για το 2021, μόλις το 31%** του ποσού που θα έπρεπε να αποδοθεί με βάση την συνολική αξία των συσκευών – μηχανημάτων και των τριών κατηγοριών που ορίζει ο νόμος ότι πρέπει να τιμολογούν και να αποδίδουν πνευματικά δικαιώματα.
- Από αυτά καταλήγει στους δημοσιογράφους περίπου **1,8%!** Στις επιχειρήσεις Τύπου, λίγο παραπάνω: περίπου **2,1%!**

Είναι τα κυριότερα στοιχεία που προέκυψαν από τις τοποθετήσεις όλων των ομιλητών καθώς και από τις μελέτες που παρουσιάστηκαν αναλυτικά στην Ημερίδα «Δημοσιογραφία και Πνευματικά Δικαιώματα» που οργάνωσε ο ΟΣΔ ΞΕΝΟΦΩΝ ο οποίος ιδρύθηκε με την πρωτοβουλία της ΕΣΗΕΑ και την συνεργασία των δημοσιογραφικών ενώσεων της χώρας – ΕΣΗΕΜ-Θ, ΕΣΠΗΤ, ΕΣΗΕΠΗΝ, ΕΣΗΕΘΣΤΕ-Ε.

Με μεγάλη επιτυχία ολοκληρώθηκε η ημερίδα του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ, του Οργανισμού Συλλογικής Διαχείρισης των πνευματικών δικαιωμάτων των δημοσιογράφων, «Δημοσιογραφία και Πνευματικά Δικαιώματα». **Συμμετείχαν όλοι οι εμπλεκόμενοι στο ελληνικό οικοσύστημα της πνευματικής ιδιοκτησίας του ειδησεογραφικού περιεχομένου,** καθώς επίσης ειδικοί από την Ελλάδα και το εξωτερικό αλλά και εκπρόσωποι της **Google** και του Συνδέσμου Επιχειρήσεων Πληροφορικής & Επικοινωνιών Ελλάδας **(ΣΕΠΕ).**

Η Υπουργός Πολιτισμού και Αθλητισμού, **Λίνα Μενδώνη ανακοίνωσε**, σε χαιρετισμό που απέστειλε, **την έκδοση, τις επόμενες ημέρες, της υπουργικής απόφασης για την άδεια λειτουργίας του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ**. Συνεχάρη την πρωτοβουλία για την διεξαγωγή της ημερίδας και, αναφερόμενη στον νόμο που εισηγήθηκε η ίδια και ψηφίστηκε τον Νοέμβριο του 2022, επεσήμανε: *«Ποτέ άλλοτε, μέχρι σήμερα, δεν υπήρξε τέτοιο μεγάλο νομικό, πολιτικό και ουσιαστικό διακύβευμα, ήτοι αυτό της προστασίας των πνευματικών και συγγενικών δικαιωμάτων σε ένα περιβάλλον ραγδαίων τεχνολογικών εξελίξεων».*

Ο πρόεδρος του Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας, **Παναγιώτης Τσίρης,** αναφέρθηκε στην **ομόφωνη έγκριση** από το ΔΣ του ΟΠΙ, του αιτήματος άδειας λειτουργίας του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ αναφέροντας ότι **ο φάκελος που υποβλήθηκε πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις που ορίζει ο νόμος για την βιωσιμότητα του.**

Χαιρετισμούς απηύθυναν: εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ- Προοδευτική Συμμαχία, ο αναπληρωτής τομεάρχης πολιτισμού, **Πάνος Σκουρολιάκος**, ο εκπρόσωπος Τύπου του ΠΑΣΟΚ-ΚΙΝ.ΑΛ., **Δημήτρης Μάντζος**, ο βουλευτής του ΚΚΕ, **Γιάννης Δελής**, ο Υπεύθυνος επικοινωνίας του ΜέΡΑ 25**, Σπύρος Δερβενιώτης** καθώς και ο Γ.Γ. Ενημέρωσης **Δημήτρης Γαλαμάτης**. Οι εκπρόσωποι των κομμάτων, αναφέρθηκαν στην παγκόσμια Ημέρα Ελευθερίας του Τύπου -που επιλέχθηκε ως ημερομηνία διεξαγωγής της Ημερίδας- και στις χαμηλές επιδόσεις της χώρας. Επίσης, εξέφρασαν την στήριξη τους στο εγχείρημα του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ ως **εγγύηση προστασίας των συμφερόντων των δημοσιογράφων** απέναντι σε πανίσχυρους αντιπάλους όπως οι μεγάλες ψηφιακές πλατφόρμες.

Η εκπρόσωπος της **Google, Ευγενία Μπόζου**, διαβεβαίωσε ότι η πλατφόρμα συμμορφώνεται με την Ενωσιακή και τις εθνικές νομοθεσίες για τα πνευματικά και συγγενικά δικαιώματα στην ενιαία ψηφιακή αγορά. Αναγνώρισε ότι **δεν σχετίζεται με την συμμόρφωση στη νομοθεσία για την πνευματική ιδιοκτησία, το πρόγραμμα News Showcase,** με το οποίο έχει κατηγορηθεί ότι επιχειρεί να συμψηφίσει αμοιβές για συγγενικά δικαιώματα, σε βάρος των εκδοτών. Υπογράμμισε ότι έχουν συναφθεί περίπου **1000 συμφωνίες με ευρωπαίους εκδότες** στις οποίες περιλαμβάνονται αμοιβές για πνευματικά δικαιώματα και ότι τα έσοδα από διαφημίσεις στο ειδησεογραφικό περιεχόμενο είναι πολύ χαμηλά και **δεν είναι ο καθοριστικός παράγοντας** στην διαπραγμάτευση με τους εκδότες Τύπου.

Από την πλευρά των εκδοτών, ο Γενικός Διευθυντής της Ένωσης Ιδιωτικών Τηλεοπτικών Σταθμών Εθνικής Εμβέλειας (ΕΙΤΗΣΕΕ) **Κώστας Κιμπουρόπουλος,** ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερησίων Εφημερίδων Αθηνών (ΕΙΗΕΑ) **Γιώργος Δήμας,** ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Εκδοτών Διαδικτύου (ΕΝΕΔ) **Δημήτρης Ηλιόπουλος**, ενημέρωσαν **για τις δυσκολίες που παρουσιάζει η διαπραγμάτευση με τις πλατφόρμες**, σε όλη την Ευρώπη, καθώς οι κολοσσοί του διαδικτύου επιχειρούν να χειραγωγήσουν τους εκδότες με **κατάχρηση της δεσπόζουσας θέσης τους και συμψηφισμούς μέσω επιχειρηματικών συμφωνιών**. Μετέφεραν επίσης την πρόθεση των ελληνικών εκδοτικών Ενώσεων για συνεργασία, στον τομέα των πνευματικών δικαιωμάτων, με την ΕΣΗΕΑ και τον ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ.

Εκ μέρους της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, η νομικός **Ανθή Μπιτζίδου,** ενημέρωσε για την πορεία της **σύνταξης Κανονισμού με τα κριτήρια καθορισμού των αμοιβών από τις πλατφόρμες,** αρμοδιότητα που έχει αναλάβει η ΕΕΤΤ με τον τελευταίο νόμο. Σημείωσε ότι η Επιτροπή παρακολουθεί στενά ευρωπαϊκές πρακτικές προκειμένου να ολοκληρώσει το έργο της αποτελεσματικά και με ασφάλεια δικαίου.

Στην ημερίδα, την οποία χαιρέτησε από το Παρίσι η πρόεδρος της

Διεθνούς Ομοσπονδίας Δημοσιογράφων **Dominique Pradalie,** παρουσιάστηκαν **στοιχεία για το σημαντικό ποσοστό που καταλαμβάνει η ειδησεογραφία στο συνολικό περιεχόμενο που διακινείται και αναπαράγεται στο ελληνόφωνο διαδίκτυο** με βάση διεθνείς εκθέσεις και πηγές (Reuters Institute, IMF, EUROSTAT, ΕΛΣΤΑΤ κ.α.) αλλά και την πιλοτική, συγχρονική έρευνα που εκπόνησε η **Civic Information Office**, για λογαριασμό του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ την οποία παρουσίασε η **Ιωάννα Αρχοντάκη,** Επιστημονική Υπεύθυνη CVCIO, Υ/Δ Τμ. Επικοινωνίας και ΜΜΕ του ΕΚΠΑ.

Ο **Παναγιώτης Πρόντζας,** Εταίρος και Επικεφαλής Στρατηγικής και Επενδύσεων της Grant Thornton παρουσίασε την έκθεση βιωσιμότητας του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ στο πλαίσιο της οποίας η ομάδα της εταιρίας χαρτογράφησε το ελληνικό και ευρωπαϊκό τοπίο ως προς τα πνευματικά δικαιώματα, ανέλυσε το επιγραμμικό δικαίωμα και την πορεία των διαπραγματεύσεων σε ευρωπαϊκές χώρες, ως **σημείο αναφοράς για τα δυνητικά έσοδα από τις πλατφόρμες στην Ελλάδα** και διαπίστωσε **χαμηλά ποσοστά απόδοσης δικαιωμάτων** στους ΟΣΔ από τους εισαγωγείς τεχνικών μέσων που χρησιμοποιούνται για την ιδιωτική αναπαραγωγή πνευματικών έργων.

Ο **Αντώνης Καλογερόπουλος,** Αναπληρωτής καθηγητής επικοινωνίας, Πανεπιστήμιο του Liverpool και επιστημονικός συνεργάτης του Ινστιτούτου Reuters για τη μελέτη της δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου της Οξφόρδης παρουσίασε **τα στοιχεία της ετήσιας έρευνας του Ινστιτούτου Reuters για την κατανάλωση ειδήσεων** και ανέλυσε τη χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης **στην ψηφιακή ενημέρωση στην Ελλάδα.**

Σημαντικότατη ήταν η συμβολή των διακεκριμένων νομικών **Άλκη Ψάρρα** και **Διονυσίας Καλλινίκου** ομότιμης Καθηγήτριας της Νομικής Σχολής του ΕΚΠΑ καθώς και των εκπροσώπων των ΟΣΔ, ΟΣΔΕΛ και ΦΟΙΒΟΥ, **Γεωργανδρέα Ζάννου** και **Σεραφείμ Τσούκου**.

Την αποφασιστικότητα τους να στηρίξουν με κάθε τρόπο το εγχείρημα του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ, εξέφρασαν εκ μέρους των δημοσιογραφικών ενώσεων, ο **Σωτήρης Τριανταφύλλου** πρόεδρος

Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών (ΠΟΕΣΥ), ο **Σταύρος Καπάκος,** Γ.Γ. της ΕΣΗΕΑ**, ο Νίκος Καρράς**, πρόεδρος της ΕΣΗΕΜ-Θ, ο **Κυριάκος Κορτέσης**, πρόεδρος της ΕΣΗΕΠΗΝ, ο **Γιάννης Γιαννακόπουλος** μέλος του ΔΣ της ΕΣΗΕΘΣΤΕ-Ε και ο **Θέμης Μπερεδήμας,** πρόεδρος της ΕΣΠΗΤ.

Η πρόεδρος της ΕΣΗΕΑ **Μαρία Αντωνιάδου,** ανέφερε: *«Μετά από μεγάλες δυσκολίες, συσκέψεις, προετοιμασίες, ακόμη και επιθέσεις, η ΕΣΗΕΑ με την συμπαράσταση και τη στήριξη του συνόλου των δημοσιογραφικών Ενώσεων προχώρησαν στην Ίδρυση του Ξενοφώντα και ο Νόμος που ψηφίστηκε στη Βουλή αποτελεί πρότυπο σχεδόν για ολόκληρη την Ευρώπη».*

Η πρόεδρος του ΞΕΝΟΦΩΝΤΑ και ειδική Γραμματέας της ΕΣΗΕΑ, **Μάχη Νικολάρα,** επεσήμανε: *«Οι μηχανές αναζήτησης όπως η Google, τα social media όπως το Facebook, το twitter αλλά και το You Tube κερδίζουν δισεκατομμύρια από διαφημίσεις, από εμπορικές συμφωνίες, από τα μεταδεδομένα, από την άνοδο της χρηματιστηριακής τους αξίας. Για τον κλάδο μας, είναι ζήτημα επιβίωσης της Ενημέρωσης και άρα ζήτημα Δημοκρατίας, να εξισορροπήσει το χάσμα αξίας που προκύπτει από την εκθετική αναπαραγωγή των έργων μας, με σκοπό το κέρδος».*

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Φωτογραφία: Γιώργος Γρηγορόπουλος

Φωτογραφία: Γιώργος Γρηγορόπουλος

Φωτογραφία: Γιώργος Γρηγορόπουλος

Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης

Φωτογραφία: Γιώργος Γρηγορόπουλος

Φωτογραφία: Γιώργος Γρηγορόπουλος

Φωτογραφία: Χρήστος Μπόνης